

**РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ
БЛАЖЕННІШОГО СВЯТОСЛАВА**

Вих. ВА 23/304

**Високопреосвященним архієпископам і митрополитам,
боголюбивим єпископам, всечесному духовенству,
преподобному монашеству, возлюбленим братам і сестрам,
в Україні та на поселеннях у світі сущим**

*Оце ж сам Господь дасть вам знак:
Ось дівця зачала, і породить сина
і дасть йому ім'я Еммануїл (Іс. 7, 14).*

Христос народився! Славимо Його!

Дорогі в Христі!

Під час війни ми, український народ, потребуємо знаку, — знаку надії, що Бог є з нами, що життєдайна Господня сила сильніша від смертоносною сили ворога, який воює проти нас. У Святому Письмі народження дитини — знак надії від Бога! Сьогодні по всьому світу Церква проголошує: «І от, коли він [Йосиф] це задумав, ангел Господній з'явився йому уві сні й мовив: „Йосифе, сину Давида, не бійсь узяти Марію, твою жінку, бо те, що в ній зачалось, походить від Святого Духа“... А сталося все це, щоб здійснилось Господнє слово, сказане пророком: „Ось, діва матиме в утробі й породить сина, і дадуть йому ім'я Еммануїл, що значить: З нами Бог!“» (Мт. 1, 20. 22–23).

Про Христа пророкував Ісаїя: «Бо хлоп'ятко нам народилося, сина нам дано; влада на плечах у нього; і дадуть йому ім'я: Чудесний порадник, сильний Бог, Отець довічний, Князь миру» (Іс. 9, 5). Як часто буває з Божими обітницями, сповнення пророцтва перевищує всі людські сподівання, бо Дитя, яке народжується, — це не тільки звичайне людське маля, а Син Божий! Він — живий Бог, присутній серед нас. Вже не лише знак чи символ надії посилається людині — сам Господь приходить, щоб запевнити і здійснити цю надію. Він приходить як немовля, у якому — Божа сила і могутність, справжній Божий мир для людства загалом і для України зокрема. Вічний Бог стає людиною, одним із нас, на всі часи. Отож справді, з нами Бог!

*На небі ликують ангели,
І люди нині радіють,
Та веселяться всі створіння з народженого у Вифлеємі Спаса-Господа.
Бо всяка омана ідольська скінчилася,
Христос же панує навіки
(Стихира на литії свята).*

Христовою надією ми маємо жити, долаючи всі виклики і випробування. Навіть коли нам здається, що світ довкола нас валиться, коли оманлива ворожа пропаганда навіює нам, що в нас немає майбутнього, ми все ж таки проти надії надіємось — бо з нами Бог! Святий апостол Павло нагадує нам: «Ісус Христос учора й сьогодні — той самий навіки» (Євр. 13, 8). Якщо маємо Христа — маємо майбутнє, якого ніхто не зможе в нас відібрати.

Всемогутній Бог приходить на світ і нині, у своєму цьогорічному Різдві, у тілі беззахисної, слабкої дитини, щоб розвіяти страх перед сильними і могутніми цього світу. Бог не примушує нікого до нічого, а захоплює нас своєю красою і світлом, радістю і миром. Він являється нам сьогодні як немичне і вразливе немовля, щоб ми Його прийняли, любили й ніжно пригорнули, — пригорнули Того, хто нас огортає своєю любов'ю. Які дивні плани Божі! Володар світу, Князь миру — це Боже Дитячко! Отож у Різдві Христовому бачимо вже сьогодні, що наше майбутнє не є страшним — воно сповнене миром, радістю, ніжністю, благодаттю і любов'ю, як співаємо в колядці:

*А ясна зоря світу голосить:
Месія радість, щастя приносить!
До Вифлеєма спішіть всі нині,
Бога витайте в бідній яскіні!*

Бог себе робить залежним від людей. Він стає дитиною для того, щоб ми, перейнявши місію Марії, Його Матері, і Йосифа Обручника, захищали Його перед усіма небезпеками, усіма Іродами цього світу.

Таку саму відповідальність ми відчуваємо сьогодні стосовно дітей війни в Україні. Це найбільш вразлива частина нашого суспільства, і травма війни в дітей — найскладніша. Серед українських біженців і внутрішньо переміщених осіб — мільйони жінок із дітьми. Серед різних видів гуманітарної кризи — освіта і виховання дітей під безнастанною загрозою ракет і бомб, не виконані належно шкільні програми, вкрадені роки дитячої невинності й безтурботності. Усіма

можливими і доступними нам способами захистімо наших дітей! Пам'ятаймо при цьому, що їхні душевні рани лікуються в любові як у сім'ї, так і в родині дітей Божих — у Христовій Церкві. Хай наші церковні спільноти будуть безпечним простором для дітей, вільним від будь-якого насилля та зневаги людського життя, адже прийняти дитину в ім'я Боже — це прийняти новонародженого Христа.

Мріючи про світле майбутнє для наших дітей, маємо зрозуміти, що справжня перемога нашого народу — це не лише звільнення територій та безпечні кордони. Перемогти у війні означає створити безпечний духовний простір надії для української сім'ї, яка не боїтиметься народжувати дітей на рідній землі. Хай кожна українська дитина буде для нас знаком надії від Бога і нашої віри у благословенне майбутнє.

У цей радісний день Різдва Христового «самих себе, і один одного, і все життя наше Христу-Богові віддаймо». Хай знають усі поневолені та полонені, що ми про них не забуваємо і за них молимося. Хай усі поранені й травмовані відчують радість народження Спасителя світу і цілющий Божий дотик. Хай не сумніваються в Господній близькості рідні та близькі тих, хто пропав безвісти.

Із Христом у серці вже сьогодні плануємо відбудовувати все зруйноване — фізичне і духовне, щоб наші брати і сестри, які розбіглися по світах, не втрачали надії на повернення додому, а навпаки, щоб мріяли про свою живу участь у відродженні країни. Та понад усе, хай знають усі діти нашого народу, як сильно їх любить Господь і що з Божою любов'ю можна подолати найбільше зло.

Від щирого серця уділяю всім вам своє батьківське благословення та бажаю кожному з вас, від наймолодшого до найстаршого, справжньої радості дітей Божих, смачної куті, веселих свят Різдва Христового та щасливого, переможного, мирного і благословенного прийдешнього року!

Христос народився! Славимо Його!

† СВЯТОСЛАВ

Дано в Києві,
при Патріаршому соборі Воскресіння Христового,
у день Святого всехвального апостола Андрія Первозваного,
30 листопада 2023 року Божого